

ASIA Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta pilaantuneen maan puhdistamista koskevasta ilmoituksesta

ILMOITUKSEN TEKIJÄ

Kouvolan kaupunki
PL 32
45701 Kuusankoski

Yhteyshenkilö:

Mikko Haapala

puhelin

020 615 6014

sähköposti

mikko.haapala@kouvola.fi

PUHDISTETTAVA KOHDE JA SEN SIJAINTI

Ilmoitus koskee Kouvolan kaupungin Korian Pioneeripuistossa sijaitsevia kohteita osoitteissa Paja-aukio ja Tallitie, Koria.

Kohteet sijaitsevat kiinteistöjen 286-463-1-25, 1-315, 4-238 ja 4-243 alueilla. Kiinteistöt omistaa Kouvolan kaupunki. Alueen kiinteistöillä on useita haltijoita.

ILMOITUKSEN VIREILLETULO

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukainen ilmoitus on saapunut Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen 28.1.2016.

TOIMINNAN ILMOITUSVELVOLLISUUS JA VIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä kaivetun maan aineksen hyödyntämiseen kaivalueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualle käsiteltäväksi voidaan ryhtyä toimittamalla asiasta ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle.

PILAANTUMISTA KOSKEVAT TIEDOT

Tiedot kohdealueesta, sen käytöstä ja kaavoitustilanteesta

Kunnostuskohteen alueella on toiminut Kymen pioneeripataljoonan varuskunta vuosina 1920 – 1994. Ilmoitettu puhdistamistyö kohdentuu entisten polttoainei-

den yksityisen jakelupisteen sekä lasikuitupajan alueelle. Puhdistettavien alueiden kortteleiden kaavamerkintä on KTY-1: liike- ja toimistorakennusten sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomien teollisuusrakennusten korttelialue. Aluetta ollaan kehittämässä asuin-, palvelu- ja hallintorakennusten alueeksi.

Pilaantumista koskevat tiedot

Kiinteistöllä 286-463-1-315 on sijainnut polttoainemittari ja polttoainesäiliöitä. Maaperä on tehtyjen tutkimusten mukaan pilaantunut öljyhiilivedyillä noin 250 m²:n alalta. Maanpäälliset jakelurakenteet on poistettu, mutta maanalaisista rakenteista ei ole tietoa. Valtioneuvoston asetuksen 214/2007 mukaisia, alemman ohjearvotason ylittäviä öljyhiilivetytöisiä maa-aineksia arvioidaan olevan noin 1 000 tonnia.

Kiinteistöllä 286-463-4-238 sijainneen lasikuitupajan piha-alueella on betoninen, ajoneuvojen huoltoon tarkoitettu kuilu, jonka läheisyydessä maaperä on pilaantunut öljyhiilivedyillä noin 300 m² alalta. Alemman ohjearvotason ylittäviä pitoisuuksia sisältävää maata arvioidaan olevan noin 900 tonnia.

Maaperätiedot

Pilaantuneisuusselvitysten yhteydessä tehtyjen maalajiarvioiden mukaan pintamaana olevan, 0,5 – 2,0 metriä paksun täyttömaan alapuolinen pohjamaa on savea tai savista silttiä. Kallioperää ei tehtyissä tutkimuksissa tavattu. Maanpinnan korkeus kunnostusalueella on noin +54,2 – 55,2 metriä.

Pohja- ja pintavesitiedot

Puhdistettavien alueiden lounaispuolella, minimietäisyydellään noin 100 metrin päässä sijaitsee I-luokan pohjavesialue (0504405A, Nappa B). Alueen koillispuolella noin 300 metrin päässä virtaa Kymijoki. Aikaisempien tutkimusten perusteella pohjaveden pinta on ollut noin kymmenen metrin syvyydellä maanpinnasta 40 – 60 metrin etäisyydellä jokiuomasta.

Kohdealueella tehdyt tutkimukset, tutkimustulokset ja aiemmat kunnostukset

Alueelta otettiin elokuussa 2014 maaperänäytteitä pilaantumisen selvittämiseksi 15 pisteestä, yhteensä 46 kappaletta. Näytteistä analysoitiin öljyhiilivetyjen, haihtuvien orgaanisten yhdisteiden sekä PAH-yhdisteiden pitoisuudet. Lisäksi näytteistä tilattiin öljyhiilivetyjen fraktiointi alifaattisiin ja aromaattisiin yhdisteisiin. Raskasmetallipitoisuudet (As, Cr, Cu, Pb ja Zn) tutkittiin kenttämittarilla.

Tutkimuspisteessä P3, syvyydeltä 1,0 – 1,6 m ja 2,0 – 2,5 m otetuissa näytteissä todettiin keskiraskaissa (C₁₀ – C₂₁) öljyhiilivedyissä ylemmän ohjearvon ylittäviä pitoisuuksia. Tutkimuspisteessä P12, syvyydeltä 1,0 – 2,0 m otetuissa näytteissä todettiin raskaita (C₂₁ – C₄₀) öljyhiilivetyjä yli alemman ohjearvotason.

Täyttömaan raskasmetalli-, VOC- ja PAH-yhdistepitoisuudet jäivät tutkituissa näytteissä alle kynnysarvon. BTEX-yhdisteitä ei havaittu.

ESITETTY KUNNOSTUSSUUNNITELMA

Puhdistustavoite

Kunnostettavien alueiden maaperä esitetään puhdistettavaksi haitta-aineiden osalta valtioneuvoston asetuksen (214/2007) määrittämiin alempiin ohjearvotasoihin.

Puhdistusmenetelmä, kunnostettavan maa-aineksen määrä

Kunnostusmenetelmäksi esitetään massanvaihtoa. Pilaantuneet maa-ainekset, yhteensä noin 1 900 tonnia, kaivetaan kaivinkoneella pois ja korvataan puhtailla mailla.

Kaivetut maa-ainekset toimitetaan haitta-ainepitoisuuksien mukaan lajiteltuina paikkaan, jolla on voimassa oleva ympäristölupa kyseisten maiden vastaanottamiseen. Maa-ainekset, joiden haitta-ainepitoisuudet ovat puhdistuksen tavoitetasen alapuolella, läjitetään kaivualueilta sivuun ja käytetään kaivantojen täytössä.

Kaivettavan maan seassa mahdollisesti olevat betoni-, puu ja metallijätteet pyritään tarvittaessa erottamaan ja toimittamaan käsittelypaikkaan tai hyötykäyttöön.

Puhdistustyön suorittaminen, työn valvonta ja aikataulu

Pilaantunut maa-aines siirretään kuljetuskaluston lavalle ja kuljetetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan. Mahdolliset betonirakenteet kuljetetaan maa-aineksesta erillään ja toimitetaan soveltuvaan vastaanottopaikkaan. Kaikki polttoaineen jakeluun käytetyt, maaperästä löytyvät rakenteet käsitellään asianmukaisesti ja poistetaan.

Kunnostustyötä ohjaa ja valvoo paikan päällä ympäristötekniinen valvoja, jonka tehtäviin kuuluvat mm. kenttäanalyysit, pilaantuneen maan lajittelun ohjaus ja kunnostustyön aikainen kirjanpito.

Kunnostustyötä ohjataan kenttä- ja laboratoriomittauksien sekä aistinvaraisien havaintojen perusteella. Mikäli kaivuvaiheessa havaitaan viitteitä muista kuin tutkimuksessa todetuista haitta-aineista, analysoidaan näytteistä tarkastusluontoisesti kyseiset haitta-aineet. Tällöin informoidaan välittömästi työn tilaajaa ja ympäristöviranomaisia. Uusia haitta-aineita löydettyä sovelletaan samoja kunnostustavoitteita kuin jo aiemmin havaittujen haitta-aineiden osalta tai määritellään puhdistustavoitteet riskinarvion mukaan. Puhdistustavoitteet hyväksytään valvovalla ympäristöviranomaisella.

Puhdistamisen ympäristövaikutukset ja ympäristöhaittojen ehkäisy

Pilaantuneen maan pölyäminen ja leviäminen ympäristöön ehkäistään välttämällä tuulisella ilmalla kaivamista sekä kuljettamalla poistettavat maa-ainekset peitettynä. Tarvittaessa pölyämisen estämiseksi maa-ainesta kostutetaan.

Öljyisten vesien käsittelyyn ei oleteta olevan tarvetta kohteessa.

Kunnostuksesta aiheutuu ympäristöön normaaliin maanrakennustyöhön verrattavaa melua.

ILMOITUKSEN KÄSITTELY

Lausuntoja ei ole erikseen pyydetty.

ELY-KESKUKSEN RATKAISU JA PERUSTELUT

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tarkastanut ilmoituksen ja hyväksyy siinä tarkoitetun pilaantuneiden maa-ainesten puhdistamisen ilmoituksen mukaisesti, ellei seuraavissa määräyksissä toisin mainita.

Määräykset

1. Kunnostustöiden aloittamisesta tulee ilmoittaa Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Kouvolan kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnostustöiden aloitusilmoituksessa tulee olla ympäristötekniikan valvojan, työn toteuttavan urakoitsijan ja pilaantuneiden maamassojen vastaanottajien tiedot.
2. Ilmoituksessa tarkoitetun toimenpidealueen maaperä on puhdistettava siten, että puhdistuksen jälkeen yhdisteiden haitta-ainepitoisuudet maaperässä eivät ylitä valtioneuvoston asetuksessa (214/2007) määriteltyjä alempia ohjearvotasoja.

Mikäli maaperän puhdistuksen yhteydessä tulee esiin haitta-aineita, joita ei ole todettu kunnostuskohteessa tehdyissä ympäristötekniisissä maaperätutkimuksissa, on maaperä puhdistettava näistä haitta-aineista valtioneuvoston asetuksen (214/2007) mukaisesti alempiin ohjearvotasoihin.

3. Käsittelyyn toimitettavien ja maaperään jäävien maamassojen haitta-ainepitoisuudet on varmistettava luotettavalla ja edustavalla näytteenotolla ja analysoinnilla.
4. Alueelta poistettavat maat on luokiteltava seuraavasti:

Tavanomaiseksi jätteeksi luokiteltava maa: pilaantunut maa-aines, jonka haitta-ainepitoisuus ylittää alemman ohjearvon, mutta alittaa vaarallisen jätteen raja-arvon.

Vaaralliseksi jätteeksi luokiteltava pilaantunut maa: maa-aines, jonka haitta-ainepitoisuus ylittää vaarallisen jätteen raja-arvon.

Alueelta poistettavat maat on luokiteltava pilaantumattomiksi, jos maa-aineksen haitta-ainepitoisuus alittaa kynnsarvon.

Alueelta poistettavat maat on luokiteltava maa-aineksiksi, joissa on kohonneita haitta-ainepitoisuuksia, jos maa-aineksen haitta-ainepitoisuus ylittää kynnsarvon, mutta alittaa alemman ohjearvon.

5. Alueelta poistettavat pilaantuneet maa-ainekset on toimitettava käsiteltäviksi laitokseen, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty kyseisellä aineella pilaantuneen maan vastaanotto ja käsittely. Pilaantuneen maan kuljetuksista tulee lisäksi laatia siirtoasiakirjat, jotka on tehtävä valtioneuvoston asetuksen (179/2012) säädösten mukaisesti.

Tavanomaiseksi jätteeksi luokitellut pilaantuneet maat voidaan sijoittaa tavanomaisen jätteen kaatopaikalle, jolle kyseisten pilaantuneiden maiden kaatopaikkakelpoisuus on todettu tai muulle jätteenkäsittelypaikalle, jonne voidaan ympäristöluvan perusteella sijoittaa vastaavaa pilaantunutta maata.

Vaaralliseksi jätteeksi luokitellut pilaantuneet maat tulee toimittaa käsiteltäväksi laitokseen tai muuhun käsittelypaikkaan, jonka ympäristöluvassa on hyväksytty vastaavan vaarallisen jätteen käsittely.

Maankaatopaikalle saa sijoittaa vain sen ympäristöluvassa määritellyjä maa-aineksia. Jos luvassa ei ole määritetty sijoitettavalle maa-ainekselle suurimpia sallittuja haitallisten aineiden pitoisuusarvoja, voidaan sinne sijoittaa maita, joiden haitta-ainepitoisuudet alittavat alemmat ohjearvot. Pohjavesialueella sijaitsevalle maankaatopaikalle saa sijoittaa vain maita, joiden haitta-ainepitoisuudet eivät ylitä kynnysarvoja.

6. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus, kuljetus ja muut kunnostukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että haitta-ainesten leviäminen ympäristöön on mahdollisimman vähäistä. Työn aikana on huolehdittava, ettei kunnostamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa lähialueilla asuville tai liikkuville ihmisille eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä. Kunnostusalue tulee merkitä ja suojata siten, etteivät ulkopuoliset pääse alueelle. Pölyämistä on vaurauduttava vähentämään esimerkiksi kastelulla. Pilaantuneiden maiden kuormat on peitettävä kuljetuksen aikana. Pilaantunutta maata saa välivarastoida työmaa-alueella vain, mikäli se on tarpeen maiden tarkempaa luokittelua varten, välttämättömien laboratorioanalyysien ajan, tai jos kaivu- tai lastaustekniset syyt sitä edellyttävät. Pilaantuneet maat pitää varastoida tiiviillä alustalla. Mikäli varastointi jatkuu päiviä, on kasat peitettävä esim. muovilla.

Kaivantoihin mahdollisesti kertyvät orsi- tai sadevedet on johdettava asianmukaisesti viemäriin tarvittaessa öljyerottimen kautta tai toimitettava käsiteltäväksi asianomaisen käsittelyluvan omaavaan laitokseen. Viemäriin johtamisesta tulee etukäteen sopia viemärin omistajatahon kanssa.

7. Alueelta on poistettava tavanomainen jäte, romu ja jätteeksi katsottavat rakenteet myös maan pinnan tason alapuolelta kuitenkin ottaen huomioon rakennustekniset seikat.

Jätteet on toimitettava asianmukaiseen käsittelyyn. Jätteiden käsittelyssä on lisäksi noudatettava Kouvolan kaupungin jätehuoltomääräyksiä.

8. Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Kouvolan kaupungin ympäristötoimelle on varattava mahdollisuus kaivantojen tarkastamiseen ennen niiden täyttämistä.

Mikäli kunnostustyön aikana ilmenee kunnostussuunnitelman muutostarpeita tai tässä päätöksessä huomioon ottamattomia odottamattomia tilanteita, tulee niistä tehdä ilmoitus, jotta Kaakkois-Suomen ELY -keskus voi tarvittaessa antaa lisäohjeita tai määräyksiä puhdistustyön toteuttamisesta, tarkkailusta sekä jatko-toimenpiteistä.

9. Maaperän puhdistustyöstä ja tavoitteiden toteutumisesta tulee tehdä työn päätyttyä loppuraportti, joka on toimitettava Kaakkois-Suomen ELY-keskukselle ja Kouvolan kaupungille kolmen (3) kuukauden kuluessa puhdistustoimenpiteiden päättymisestä.

Loppuraportissa on esitettävä alueelta kaivettujen ja poiskuljetettujen maamassojen ja muiden jätteiden määrä, haitta-ainepitoisuudet, käsittelymenetelmät ja sijoitus-/käsittelypaikka sekä laadunvarmistusmenetelmät, näytenäytteiden ja puhdistetun alueen sijainti kartalla, tiedot vesienkäsittelystä, muut tiedot kohteen kunnostuksen toteutuksesta ja arvio tavoitteiden toteutumisesta. Loppuraportista tulee toimittaa valvontaviranomaiselle myös tiivistelmä julkishallinnon sähköistä lomakepalvelua käyttäen (www.suomi.fi, Pilaantuneen maaperän puhdistamisen loppuraporttitiivistelmä YM027).

Loppuraporttiin tulee sisällyttää selvitys jäännöspitoisuuksista. Mikäli puhdistuksessa ei ole päästy asetettuun puhtaustasoon, on loppuraportissa esitettävä maahan jääneen pilaantuneen aineen sijainti kartalla sekä esitettävä arvio maaperään jääneiden haitallisten aineiden aiheuttamista ympäristö- ja terveysriskeistä, maaperän puhdistustarpeesta sekä tarvittaessa ehdotus jälkitarkkailusta.

Perustelut

Päätöksen määräykset on annettu ympäristönsuojelulain 136 §:n nojalla ja ne on katsottu tarpeelliseksi ympäristö- ja terveyshaittojen vähentämiseksi (Määräykset 2 - 7) sekä toiminnan järjestämisen (Määräykset 4 - 7) ja valvonnan (Määräykset 1,3, 8 ja 9) kannalta.

Pilaantuneen maaperän kunnostustavoitteiden asettelussa on otettava huomioon pilaantuneen alueen ja sen ympäristön nykyinen tai tuleva käyttö sekä terveydelle tai ympäristölle mahdollisesti aiheutuva vaara tai haitta. Ilmoituksen mukaista periaatetta kunnostustavoitteen määrittelyssä voidaan pitää riittävänä.

Jätteen kaatopaikkakelpoisuus osoitetaan kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen (861/1997, muutos 202/2006) mukaisesti, kriteereinä mm. liukoisuusraja-arvot ja orgaanisten yhdisteiden pitoisuus (Määräys 4). Alemman ohjearvotason alittavien maa-ainesjätteiden osalta kaatopaikkakelpoisuus voidaan osoittaa pilaantuneisuustutkimuksissa saatujen haitta-ainepitoisuuksien perusteella.

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan pilaantuneen maa-aineksen siirroista on laadittava siirtoasiakirja. Jätteen haltijan tai vastaanottajan on säilytettävä allekirjoittamansa siirtoasiakirja tai sen jäljennös kolmen vuoden ajan allekirjoituksesta. (Määräys 5)

Jätelain mukaan kunta voi antaa paikallisia yleisiä määräyksiä mm. jätteen luokittelusta ja käsittelystä. Tästä syystä muun kuin pilaantuneen maa-ainesjätteen asianmukainen käsittely edellyttää, että jätteen käsittelyssä noudatetaan Kouvola-kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen ohjeita. (Määräys 7)

Ilmoituksen käsittelyyn sovelletaan ympäristönsuojelulakia (527/2014) ja ympäristönsuojeluasetusta (713/2014). Ympäristönsuojelulain 136 §:n mukaan pilaantuneen maaperän puhdistukseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle ELY-keskukselle, kun puhdistamisessa noudatetaan yleisesti käytössä olevaa hyväksyttyä puhdistusmenetelmää, eikä toiminnasta aiheudu ympäristön muuta pilaantumista. Nyt kysymyksessä olevat puhdistustoimenpiteet tehdään hyväksyttyjä menetelmiä käyttäen, eikä toimenpiteistä aiheudu ympäristön muuta pilaantumista.

SOVELLETUT SÄÄNNÖKSET

Jätelaki (646/2011)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015)

Valtioneuvoston asetus jätteistä (179/2012)

Valtioneuvoston asetus kaatopaikoista annetun valtioneuvoston päätöksen muuttamisesta (202/2006)

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Valtioneuvoston päätös kaatopaikoista (861/1997)

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014)

Ympäristönsuojelulaki (527/2014)

PÄÄTÖKSEN VOIMASSAOLO

Tämä päätös on voimassa toistaiseksi.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Päätöksestä peritään suoritemaksua valtioneuvoston asetuksen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2016 (1731/2015) mukaisesti. Sen mukaan pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä peritään maksua 55 €/h. Ilmoituksen käsittelyyn käytetyn tuntimäärän, 15 h, mukaan maksua kertyy 825 €. Maksu peritään erillisellä laskulla.

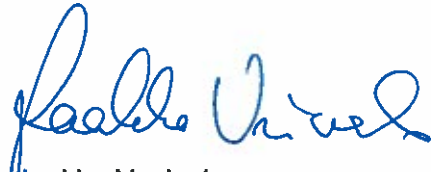
PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN

Kaakkois-Suomen ELY-keskus tiedottaa tästä päätöksestä ympäristönsuojelulain 85 §:n mukaisesti. Tieto päätöksestä julkaistaan Kouvolan kaupungin ilmoitustaululla.

MUUTOKSEN HAKU

Tähän päätökseen ja maksua koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. (YSL 190 ja 191 §). Valitusosoitus on liitteenä.

Ympäristönsuojelupäällikkö

Jaakko Vesivalo

Ympäristöinsinööri

Timo Laine

JAKELU**Päätös saantitodistuksella ilmoittajalle**

Kouvolan kaupunki
PL 32
45701 KUUSANKOSKI

Tiedoksi

Kouvolan kaupunginhallitus
Kouvolan ympäristölautakunta
Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

LIITTEET Valitusosoitus

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta kirjallisella valituksella Vaasan hallinto-oikeudelta.

Valitusaika

Päätös on annettu julkipanon jälkeen 31.3.2016. Valitusaika on 30 päivää päätöksen antopäivästä, sitä määräaikaan lukematta. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu vielä seuraavana arkipäivänä. Tämän päätöksen valitusajan viimeinen päivä on 2.5.2016.

Valituksen toimittaminen

Valitus on jätettävä Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon:

käyntiosoite	Korsholmanpuistikko 43, 65100 VAASA
postiosoite	PL 204, 65101 VAASA
puhelin	029 56 42611
telekopio	029 56 42760
aukioloaika	klo 8.00 - 16.15
sähköposti	vaasa.hao@oikeus.fi

Valituksen on oltava perillä viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Lähettäjän vastuulla asiakirjat saadaan lähettää myös postitse tai lähetin välityksellä. Asiakirjat on jätettävä postiin niin ajoissa, että ne ehtivät perille ennen valitusajan ja viraston aukioloajan päättymistä.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Valituskirjelmässä on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- muutos, joka päätökseen vaaditaan tehtäväksi sekä
- muutosvaatimuksen perustelut

Valittajan, hänen laillisen edustajansa tai asiamiehensä on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

1. päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä;
2. asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi; jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle

Asiamiehen, jollei hän ole asianajaja tai yleinen oikeusavustaja, on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei valittaja ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakijalta peritään Vaasan hallinto-oikeudessa muutoksenhakuasian käsittelystä oikeudenkäyntimaksuna 250 euroa.